

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Izloja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje,
Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: »NAPREJ«, Celje;
Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 20 Din,
za inozemstvo 30 Din.

Oglasi: prostor 1×65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisajte, sicer
se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Strokovne organizacije, „Tiskovna zadruga“ in „Ljudska tiskarna“.

Strokovna komisija je neke vrste skupno načelstvo vseh strokovnih organizacij. Te se sicer samostojne popolnoma, vse odločevanje vrše njih osrednja društva potom svojih centralnih odborov, toda ker nimajo svojega posebnega glasila, so glede tiska navezane na »Delavca«, ki je skupno glasilo in ki je popolnoma v rokah Strokovne komisije. Kakor je nujno potrebno, da ostane »Delavec« še nadalje skupno glasilo vseh strokovnih organizacij in ni prav, da izločajo »Železničar« posebe radi organizatoričnih posebnosti. »Lesni delavec« pa iz neumestne opozicijskosti, tako je na drugi strani se bolj potrebno, da začne člani strokovnih organizacij bolj kritično gledati na uredništvo in smer svojega »Delavca«, oziroma, da dajo na ta ali oni način duška svojim kritikam ne samo v ožjih krogih, ampak tudi v širših, da se kritika sili. Če ne, se bo slučaj »Lesnega delavca« še večkrat ponovil in bo to prav gotovo slabo vplivalo. Vsaka potlačena nezadovoljnost rodi lahko nov samostojni strokovni list.

Strokovno komisijo vodi njen predsednik p o večini iz predsedstva, to je tako, kakor bi bil njen komisar, ki odločuje sam. Tega se je navedlo kmalu po zadnjem strokovnem kongresu, ker je uvidel, da v komisiji nima stalne večine. Takrat je delal s SSJ skupno, saj je bil tudi na kongresu od te smeri in kovinarjev izvoljen proti glasovom komunistov, ki jih je vodil Čobal. Kakor za Svetkom komunistični kovinarji, tako so šli za Čobalom socialistični rudarji, ti dve stroki sta volili kompaktno pod vtisom osebe proti svojemu prepričanju. Svetek je takrat še dobro razumel napačnost tega razmerja, pa z nami vred je upal, da komunisti in socialisti ne bo več ločili delavstva, ampak da ga bodo ločili stvarni razlogi. Za stvarne razloge se je Svetek tudi v resnici takoj zavzel, ko je prevzel kot predsednik uredništvo »De-

lavca«. Toda žal, naše delavstvo čita preveč površno ali pa sploh ne, zato »Delavec« ni mnogo izpremenil mnenja strokovno organiziranega delavstva. Zato je začel Svetek obupavati, da bi mogel na pravi poti zmagati, posebno pa še, ko je bil v komisiji sami brez večine. Takrat ga je začela srbeti pest, da si pomaga s silo. Najprej je hotel izpremeniti razmerje glasov v komisiji: odžagati je hotel zastopnika nastavljenecv bolniške blaginje (tudi ta je šel seveda s komunisti in Čobalom), zastopnika železničarjev je hotel odstraniti s tem, da pokliče njegovega namestnika, v naglici je hotel ustanoviti splošno strokovno organizacijo in ji dati glas v komisiji itd. Pa to ni šlo, ker se je bal sklicati sejo in gospodaril je sam »iz predsedstva«. Mi smo ga svarili, da samodržstvo ne more nikdar roditi dobrih sadov, pa najsi hoče ustvariti še tako dobre razmere, tudi do brota se s silo ne da ustvariti; priporočali smo mu, naj ne čaka na redni kongres, ki se vrši še le vsako drugo leto, ampak naj zaradi nejasnih razmer skliče kongres takoj — on pa se je bal tudi kongresa, češ, še le 15 števil »Delavca« sem izdal, v 15 številkah se delavstvo še nikakor ni navadilo na novi kurz stvarnih razlogov, ne bi bilo še zmage na kongresu. V tem strahu pred delavstvom ga je zalotila enotna fronta. Vedel je sicer natanko, da enotna fronta ne more zmagati za trajno, vendar se je le silno bal, češ, nezavedno delavstvo bo sledilo temu geslu brez pridržka. Na vseh naših sejah in sestankih je govoril o nevarnosti, ki nam preti od zapeljivega gesla enotne fronte, namesto da bi pridno delal proti njej, se je njene demagogije vsak dan bolj pridno — bal. Začetkoma je v »Delavcu« še napisal par krasnih člankov proti njej, potem ji je podlegel in na kongresu SSJ je delal že diplomacijo, po kongresu je pa začel že sam tudi odkrito zastopati enotno fronto po receptu dr. Koruna, ki je dandanes z Uratnikom in Svetkom popolnoma enakih misli glede strokovnih organizacij: od socialistične stranke morajo biti popolnoma neodvisne, od dr. Korunove politike se pa ne smejo oddaljiti niti za las,

čeprav dr. Korun ni in ne more biti strokovno organiziran, ker advokatska zbornica ni priključena k Strokovni komisiji, h kovinarjem pa menda advokatov tudi še ne sprejemajo.

Ko je bil položaj tak, ni bilo več da lež do Golouha. Temu je bil prej predsednik Strokovne komisije na vsej črti nasproten, prav tako kakor Čobalu in kakor tudi Čobal Golouhu — danes pa ustanavljajo »Tiskovno zadrugo« vsi skupaj lepo složno in Golouh dobiva še predjem, kakor ga je dobil l. 1920 na račun poslanskega mandata.

»Tiskovna zadruga« ima namen združiti večino delnic »Ljudske tiskarne« v svojih rokah. Dr. Korun je začetkoma mislil spraviti vanjo kar preprosto take ljudi, ki se zde niemu »politično zanesljivi«. Ko smo pa v »Napreju« 26. maja pojasnili ta krasni namen, so gospodje svoja jadra lepo zasukali z željo, da bodo še bolj hitro jadrili z našim vetrom. Izjavili so, naj dobe te delnice v roke organizacije. Ker pa političnih organizacij nimajo (teh si hočejo še le zdaj nekaj nakupiti v svoji trgovini z belgrajskimi znamkami v barvah po načelu, kolikor znamk prodajo, toliko članov imaš . . .) zato naj dobe delnice strokovne organizacije. Dobro je. Ničesar nimamo proti temu. Strokovne organizacije gredo sicer danes za dr. Korunom, pa jutri ne pojdejo več: ko bo dr. Korun izpremenil zopet svoj kurz, bodo strokovne organizacije obdržale svoje delnice, ne bo jih mogel odnesti s seboj, kakor jih je odnesel marsikdo, ki je v imenu proletariata sedel v Blasnikovi tiskarni. Če bodo imele delnice strokovne organizacije v rokah, potem »Ljudska tiskarna« ne pojde v roke kapitalistov tako, kakor je šla Blasnikova, popolnoma smo bili s tem zadovoljni, samo na eno smo v članku »Gospodarski kongres« 14. junija (šte. 130) opozorili: centralni odbori strokovnih organizacij naj nimajo pravice, da bi sami brez občnega zbora oziroma kongresa prodajali te delnice, naj odločuje o njih vse članstvo, ne samo voditelji.

Zdaj pa slišimo, da strokovne organizacije teh delnic sploh ne dobe v roke,

ampak da jih bo dobilo kar »predsedstvo Strokovne komisije«. Seveda ne tako grdo, kakor mi grdavi o tem grdo pišemo. Vse lepše znajo g. dr. Korun zasukatati tako stvar. Strokovne organizacije naj imenujejo tiste ljudi, ki jih imajo za zveste in zmožne, izmed teh ljudi bo potem »Strokovna komisija« izbrala tiste, ki jih smatra g. dr. Korun za »politično zanesljive« in ti bodo za člane »Tiskovne zadruge« imenovani od božjih namestnikov (ustanovitelji) se imenujejo v resnici. Teh članov ne sme biti več nego petdeset.

Tako delajo ti gospodje, na nas se pa jeze, da javno o tem pišemo. Mi trdimo, da so nosilci socializma organizacije, oni pa so mnenja, da mora obdržati vladno nad proletariatom inteligenca v rokah. Ker organizacijam ne dovolijo, da bi same odločevale, zato so organizacije mrtve, nad temi mrtvimi organizacijami pa gospodarijo po svojih »inteligentnih« sposobnostih tako, kakor so gospodarili v Blasnikovi tiskarni. Da pa tudi še nadalje tako ostane, zato pišejo v »Delavcu« take limanice, kakoršne je napisal g. F. Uratnik 21. junija pod naslovom: »V pojasnilo in obrambo«. Zelo smo radovedni, kaj porečejo k temu naši strokovno organizirani delavci, ki jim služi ta gospod za strokovnega tajnika. V tolažbo pa, da ne bodo obupali nad tem izrazito kapitalističnim ustanavljanjem delniških družb in »Tiskovnih zadrug«, jim ta gospod v istem »Delavcu« pripoveduje med drugim (sicer resnično dobrim in lepim gradivom), da socializem še nikjer ni imel prilike in je tudi sedaj niama, da bi upravljal družbo.

Če pojde po njegovem, take prilike tudi nikdar ne bo imel — mi zahtevamo, da se socialistične organizacije upravljajo socialistično in pri svoji nezmožnosti smo dokazali, da se dajo socialistično upravljati, čeprav nam kapitalisti branijo. Javno pišemo, da vsi člani vedo, za kaj gre — zato nam to naše pisanje tudi sami plačujejo, čeprav je po vaši krivdi »Napreju« zelo drag. Zato bo članstvo naših javno in prav nič tajno delujočih organizacij ta klic po socialističnem upravljanju socialističnih organizacij za-

Prokleta vojna.

(Iz Barbussove »Jasnine«.)

(V pričujočem odlomku razvija Barbusse strahoten obraz bodoče vojne, tište vojne, ki ji je namenjeno izruvati vso človeško korenino iz zemeljskih tal, če bo šel razvoj medsebojnega sovražstva, idiotstva in bojne znanosti isto pot, ki ga hodi od pamtiveka. Njegova proroška vizija je samo pesniška vizija, ampak: ali ni upravičena po vsem tem, kar opazujemo danes v militaristični znorelosti vsega sveta? In tudi Barbusse pravi: Vse je samo beden odsev tega, kar se more v resnici dogoditi. Op. ur.)

Ze dolgo so bojne poljane pripravljene. Pokrivajo cela orjaška ozemlja enega samega črnega mesta, v katerem je okrepel silovit železni vletok. V njem stoji železni ploti. V njem žarijo kovinasta ognjišča. Gozd obdaja mesto, jeklena drevesa se stegajo iz gozda. Neka močvara vre, nad katero je obešena mrakotna mreža zank in ograj. Besneči stropi železnih vlakov, ki ropočejo enakomerno drug poleg drugega in se stekajo v gosti jati kakor napadalne vrste, švigajo v planoto. Kamorkoli se obrneš, povsod samii žarki blesketajočih se ti-palk železnihših tirov, ki izžarevajo v vse smeri. Meglena zmešnjava železnih žic vsfaja v zrak. Na tem morišču raz-četrtuje kolesje besneče zapletenega

strojišča. Pretegneno je, skrivljeno je in drhteče se razširja od obzorja do obzorja. Tako daleč so sama kolesa, da ne moreš videti niti oblike delavnice, da ne moreš oblike delavnice niti z imenom označiti. Prikovana je hrumeča zmešnjava z godrnjavim bučanjem, ki rošča od vzhoda proti zahodu. Raztaljeni kovinski toki, mogočni kakor svetlobno morje kakega svetilnika se izločujejo. Električno migljanje se zatika in oditka. In komaj razločiš umetno senco nekega gričastega ozemlja. Pošastna zmešnjava se podvaja in potroja v debrih. Tudi tam krepitijo železni toki, ki se plastijo drug med drugim in ki jih sovrtažni žarometi ne morejo doseči. Tako siloviti so žarometi, da more njih svetlobno silo odvrniti samo še kroglina zemlje!

To neizmerno mesto, v katerem stoji nizke, neizmerne, mrakotne in pravokotne hiše, ni nobeno mesto. Tvorijo ga napadalni vozovi, ki se jih je treba dotakniti samo nalahno v notranjosti, da se premaknejo. Sedaj so vozovi pripravljeni, da zdrdajo na svojih velikanskih kolesih naprej. Ti orjaški topovi se uvrstavaajo v zemeljsko močvirje in ga razoravajo do gorečega drobovja zemeljskega jedra, in vendar stoji pokonci in se sklonejo kvečjemu čisto malo kakor pizanski stolp. In tam tiste poševne topovske cevi so tako dolge kakor tvor-niški dimniki. Tako so raztegnjene, da

njih črte skoro izginejo in odbegavajo, tako dolge so kakor apokaliptične pozavne. Te cevi pa ne spadajo k praviim strelbam. To so le strojnice, ki jih neprestane vrste železnih vlakov bašejo. In te strelbe morejo iz ozemlja izrezati cele gorske plasti in izgrebsti. Vojna je nekoč nalikovala kakemu poslu na deželi. Danes nalikuje od konca do konca velenemu mestu in celo enemu samemu tvornškemu mestu, ki se vleče v brezmejnost. In zato košnja opazi ljudi, ki gomazijo skozi današnje vojno. Opaziš kvečjemu na potih, na premikajočih se ploščinah in prehodih, ki so pritaknjene k blodišču s kamnom obzidanih kleti, uborno kopico izglodanih ljudi. Ljudje, ki so črni in z umazanostjo pomazani, izstopavajo iz mrakotne jame. Domovino hočejo rešiti. Zagrebejo se v enega izmed cestnih zapletkov. Tam čepijo v tem zemeljskem kotičku, ki je bolj proklet nego vsi drugi zemeljski koti, nad katerimi hrumi bojni vihar. Ta živeča množica, ki vendar nima nobenega življenja, leze po teh majčkenih jamah kakor sence zločincev v Dantejevem peklu. Včasih obsveti neki peklenski sijaj njih postave, ki so razvlečene v daljino kakor ozka pota, te bedno trepetajoče nočne delce, ki morajo ostajati po dnevi in v solncu v senci in nesnagi. In tedaj postane vidna ogromna teža ognusajočega blata, ki teži nanje. Švigajo naokrog pod svinčenimi oblaki, ki so mešani

iz prsti in ropotajoče nevihte. Potem užge nebo migetajoče iskrenje, in vse to se sproži na prokletstvo vojakov, ki jim ostanejo obrazi neizpremenjeni pod večno pepelnato sivoto. Pazio pričakujejo, da bi doumeli svečani zmisel in pomen tega pošastnega, težkega grmenja, ki so jih zaradi njega zaprli in nakopičili, da ga ubranijo. Nikoli se jim ne more razodeti, na katerem mestu se nahajajo. Kakor drugi, ki so bili pred njimi, so poginani večno v dovršenost pozabljenja. Krik, ki ga sunejo iz sebe, ne gre dalje preko zemlje, nego ga nosi onemoglost njihovih usten. Njih slava ne bo nikoli šla preko revnega ogrodka njihovih teles.

Dvignem se v enem izmed zrakoplovov, katerih gosto nasejana jata zamračuje dnevni svet. Kakor oblaki puščice so v otroških pravljicah in bočijo celo človeško vojsko nad zemljo. To brodovje more odkrati v vsakem trenutku in kjerkoli milijon ljudi in vse, kar spada k njim. Sele par let sem nam je znan polet zračnih ladij. Toda sedaj zakrijejo njih glasi vse druge glase. Zrakoplov so izpopolnili samo v skromni meri. In vendar že dovolj, da izgledajo vse po sanjačih prejšnjih, pokoleni zahtevane gotovosti v kopnih vojnah kakor smešna igra. Dvignila me je strašna teža motorja, katerega sila tisočkratno presega lastno težo. Zrakoplov pleše na prostoru in mi napolnjuje žile s svojim

neslo tudi med svoje socialne strokovnih organizacij, ki čitajo v svoji sedanjosti beži samo »Delavec«, in tako bo prenehala demagogija in večno obljubljanje bodočega raja tudi v strokovnih organizacijah. Da se članstvo giblje, o tem že itak veste. Ko se to članstvo zgiblje toliko, da se bo samo upravljalo, takrat bo čutilo in vedelo, da ima socialistično samoupravo in z njo socializem vsaj v svoji družbi.

Za danes naj približamo samo eno laž g. Uratnika. Trdi namreč, da je imel pokrajinski tajnik SSJ (s. Bernot) možnost, da bi se uprl temu, da so prišle delnice Blasnikove tiskarne po dogovoru med Tonetom Kristanom in Prepeluhom v privatne roke, in sicer da bi se bil lahko uprl zato, ker je zastopal vsaj ameriške delnice. Kako debela laž je to, vedo vsi, ki so količkaj zasledovali socialistično gibanje. Ameriške delnice je zastopal Etbin Kristan, na tega pa naš tajnik ni imel prav nič vpliva, pač pa sta ga imela Uratnik in dr. Korun, posebno zadnji! Amerikanci so našega tajnika sicer pooblastili, toda pooblastilo so poslali g. dr. Periču, ljubljanskemu županu in Uratnikovemu prijatelju, ki mu je to pooblastilo izročil še na protest ameriških sodrugov tričetrlet pozneje, pa še to brez delnic, tako da niti navzoč ni, smel biti na občnem zboru delniške družbe Blasnikove tiskarne. Vendar je pa branil proletarske koristi že davno prej, kajti že 6. avgusta 1922 je izšel v »Napreju« njegov podlistek »Ameriška pomoč« in sočasno med noticami tudi opozoritev, da bo po Uratnikovi zašlugi šel tudi »drugi dom« delavske družine, prav tako rakom žvižgat, če se ne bo delavstvo bolj brigalo za svoje gospodarstvo. In prav Uratnik je bil tisti, ki se je na lanskem Vsedelavskem zletu v Celju strašno jezil zaradi tistega podlistka in notice, ker je dobro vedel, da je tisti »enakovreden bratec« baš »Ljudska tiskarna«, za katero se zdaj bliža odločilna ura prav tako, kakor se je bližala takrat za Blasnikovo.

Ker smo zahtevali, naj se krivci odstranijo iz proletarske stranke, je gosp. Uratnik izjavljal, da so v vsaki stranki pošteni in nepošteni ljudje. Zdaj nam hoče pa naložiti krivdo, da jih nismo postrelili! Ne boš, Jaka! Zapisano je, se danes vsi lahko čitajo in zato se tudi vsi tako strašno bojite javnosti, ki ne preneha laži.

ALI JE PRAV TAKO?

Nekateri sodrugi mislijo, da bodo imeli v »Napreju« nekaj strelni jarek, iz katerega bi streljali potem na lumpe med buržujsko sodrugo. Če je stvar v časopisu, mislijo, da lepše in pomenljivejše izgleda in ima tudi več uspeha. Ne vedo pa, da spravijo s kakšno svojo neumnostjo v blamažo list in tiste, ki list oskrbujejo in preživljajo, to so vsi zavedni delavci, poleg tega pa še sebe. Na ta način imajo dvojno škodo in če pošteno premislijo, jim mora zdrava pamet veleči, da tako ne gre in da delamo prav, če take do-

pise zavračamo. Nikakor namreč ne moremo pustiti, da bi bil naš list javna govorilnica za napade med osebnostmi. Resnica je, da se postavimo v bran za enega samega sodruga, v kolikor je to potrebno in bi znal njegov poraz vplivati na razvoj socializma v organizacijah; če pa je poedinec zapleten v osebne boje in si hoče s pomočjo lista priboriti na lep način svoje pravice brez lastnega truda, v tem slučaju pa mi svojo asistenco odločno odklanjamo.

Vsak izmed naših sodrugov mora to upoštevati in biti toliko nesebičen, da ne bo zahteval, naj postane list, ki je edini branik delavskih pravic na Slovenskem in se poteguje samo za splošne koristi vsega delavstva, ne le enega samega, nekakšna molilnica, kjer si bi mogel vsak izprositi božjega blagoslova, ki bi ga s pomočjo javnosti pahnili v osebne nasprotjake in si s tem zagotovil njegov pogin.

ORGANIZIRAJTE SE POLITIČNO!

Slučajno sem v »Proletarski mladini« (števil. 8.) bral članek z zgorajšnjim naslovom. O članku samem ne bi bilo vredno pisati, če ne bi članek tako pridno agitiral za nezavisno delavsko stranko Jugoslavije. Pa ne samo, da agitira in povzdiguje to brodljo, obreza se celo ob socialistično stranko Jugoslavije in jo podlo obmetava z blatom lažljivih očitanih, češ, da je izdala svoj program, zatajila razredni boj in storila vse, da se je buržoazija povzpela v Jugoslaviji na vrhunce svoje moči.

Prijatelji okoli Proletarske mladine, to je gola resnica, sramota pa ostane na vas, ki ste delavsko gibanje politično ubili. Nihče drug ne nosi krivde nad delavskim porazom kakor vi, ki ste bili tako kratkovidni in ste mislili, da bo revolucija nastala sama od sebe, brž ko razbijete SSJ. Vi, ki ste slovenski proletariat odtujili njegovemu pravemu delu in ste s tem pomagali buržoaziji do moči, ki jo zavzema danes. V tem članku ste se, gospodje, razkrinkali tudi o vaših strokovnih organizacijah: tudi tam niste več nepolitični, kakor se kažete. NDSJ je priključena vašim neodvisnim strokovnim organizacijam.

Vprašate, kdo bo vodil odslej delavsko gibanje, kdo vodi danes razredni boj. Ali ga vodite mogoče vi okoli Proletarske mladine? Vi, ki na eni strani priporočate neizprosno razredni boj in zanj agitirate, v resnici pa proletarce in razredni boj vsak dan izdajate? Vi hočete govoriti o razrednem boju, ki se pajdašite z največjim sovražnikom napredka in svobode, s črno internacijo, s klerikalci? Kdo je izdal proletariat pri ljubljanskih občinskih volitvah, socialisti ali vi, nerodneži, ki ste kandidirali na črno - rumenih listih klerikalne stranke in morate v Ljubljani danes na mestnem magistratu tako plesati, kakor vam klerikalci godejo?

Tudi mi pridigujemo, da mora biti delavstvo politično organizirano in to v SSJ, ki je pometla s pijavkami in jih pometala med staro šaro. V to stranko spada tudi mladoletni delavec, ki je potreben socialistične izobrazbe, da se pri-

šmah nad tem dolom nesnage in solza. Daleč so vidne te temine, ki cvrlikajo vse križem. Mrakotnost je zgoščena nad žrelom teh dolgo razvlečenih, okovanih prepado, ki plešejo v tem pokanju in valovanju kakor morske ladje navzgor in navzdol.

Vsa znanost o strupih prižiga v oblake velikanski umetni ogenj. Vsa znanost o strupih razprostrta nad oblake otrovane čade, ki se širijo prav tako na široko kakor velemesta. Proti temu ni nobenega zida in nobenega zakopa in nobenega oklepa. Tja prispe umor prav tako kakor moreča smrt sama. Izumiteljski duh človekov še pomnožuje ne pravilno igro. Električna izprožuje svoj blisk in svoj grom in svojo skrivnostno, čudežno silo, ki pošilja svojo moč kakor iz strelek v vesoljstvo.

Kdo ve, če ne bo ta nenavadna sila elektrike že sama izpremenila značaja vojne. Valovni šop elektrike je zaklenjen v eno samo točko. Toda krogi, ki ne trpe nobenega odpora, se napotujejo v neskončnost in užgejo in razbijajo vse, kar je nabito s pršečo silo. Električna trga zemeljska tla iz njihovih tečajev. Ljudi izogljene in zabaše s temi množicami, ki niso postale nič drugega nego neplodno ogelje, podzemeljska žrela. Električna prebija morda celo spavajoče tresenje zemlje. Ogenj najnotranjših zemeljskih temeljev odnaša, kakor bi bil lahek ka-

prav na težke boje, ki ga še čakajo. Gospodje okoli proletarske mladine, ali še niste prišli do spoznanja, da ni revolucije brez evincije? Kar ste do sedaj delali v NDSJ, ni niti komunistično, še manj pa socialistično. Uboji slovenski proletariat ste zapeljali ves v črni tabbor, ker ste ga pitali z ruskim boljševizmom, komunizmom in osebno demagogijo, mesto da bi ga pošteno v socialističnem smislu vzgajali. Zato pa hodite danes na kose in noben vrag vas več ne mara, dočim se mladi delavci, v kolikor prihajajo do spoznanja, organizirajo v Socialistični stranki Jugoslavije, ki more po svojem neizprosno štatu edina stati na stališču razrednega boja!

Mlad delavec.

Politične vesti.

* Zakonodajni odbor je sprejel na ponedeljkovi popoldanski seji uradniški zakon, za katerega so glasovali vsi poslanci, ki so člani tega odbora. Zakon mora biti do konca tega meseca končan v pretresovanjih, nakar pride pred polnoštevilno zbornico, ki ga bo sprejela z resolucijo.

* Razprava o naknadnih in izrednih kreditih se še vedno nadaljuje. Boj in mir, mir in boj, pa gre vse v lepšem redu.

* Radič je sklical za danes velik skupščinski shod svojih mas. Kot govorniki bodo nastopili mnogi odlični hrvatski politiki kakor dr. Trumbić itd. U ime Isusa i Marije, kaj ne, g. Radič.

* V Bolgariji ministere kar menjavajo. Za ministra notranjih zadev je imenovan mesto polkovnika Valkova Aleksander Malnov, splošno se govori, da bo sedanja vlada odstopila in bo sestavil Danev nekako koncentracijsko vlado. Volitve v narodno sobranje se bodo vršile 15. sept. Člani vlade in Teodor Aleksandrov imajo večkrat skupne pogovore in razpravljajo o akciji, ki jo bo započela komitaška vojska v Macedoniji. Poslanik za Beograd je kasijski sodnik Papezov, ki je bil dosedaj član mednarodnega razsodišča v Parizu.

* Ruski monarhisti ne pripravljajo, da strmoglavijo sovjetski režim. Zbirajo se od vseh strani nove čete pristašev carizma in vranglovcev, vrhovni poveljnik je veliki knez Nikolaj Nikolajevič, veliki knez Ciril Vladimirovič pa je pretendent na carski prestol. Velesile podpirajo to monarhistično akcijo.

* V Poruhru so se Francozi lotili izganjati nemško prebivalstvo iz lastnih domov. Kar cele družine morajo odhajati iz rojstnih krajev in hiš v tujino.

Celjani, pristopajte k delavski telovadni

enoti!

Priglasje sprejemata vsak dan sodruga Kocjančič in Arnšek v »Napreju« uredništvu.

menček. Ljudje, ki danes z menoj živijo, bodo to še videli. Toda prihodnost, ki jo tu gledam, je že tako blizu. Samo bežna nadutost tega je, kar vihra skozi moje misli. Gotovost tega, da deluje znanost šele kratak čas v človeško korist, je strašna. Ali je na tem svetu karkoli, kar bi se dalo lažje obvladovati nego uničevanje? Kdo pozna nova sredstva, ki nam jih uničevanje še pripravlja? Kdo ve, do kakšne stopnje se umetnost otrovanja še lahko izpopolni? Kdo ve, če ne bo mogoče bolezní, ki bodo ljudstva uničevale, prav tako sejati kakor cvetoče vojske? Kdo ve končno, če ne bodo kuge, nepremagljive in z grozno gotovostjo, vstajale iz vojske mrtvecev? Kdo ve, s kakšnimi sredstvi bo izročena pozabi sedanja vojna, ki je vrgla vsak dan ob tla samo dvesto tisoč ljudi? Ali niso doslej izumili topove, ki bruhajo stodvajset kilometrov daleč, in zračne torpede, ki vsebujejo celo tono železa? Ali ne napravijo zrakoplovi dvestopetdeset kilometrov na uro? Ali niso izumili tanke in podmornice, ki morejo prerezati Atlantski ocean? In ali niso stroški za vse to v vsaki deželi vendarle ostali pod vsoto posameznih narodnih imetkov?

Vidim vse te prevrate samo površno. Komaj da jih znam izraziti s številkami. Toda mogočnejše bodo nego življenje samo. Zagnevano in divjaško pobijanje vojakov po ljudeh bo nekoč kon-

PRED VAŽNIM VPRAŠANJEM.

Potnik hodi težko, sopiha in pot mu lije raz obraz. Ko misli, da bo že na cilju, tisti hip pa se zgane in onemogel obstane: na križpotje ga je zanesla noga. Ena pot vodi na levo, druga na desno; ena je gladka cesta, druga je strma steza. Kam? Ali po lepi cesti v zlati raj, ali po strmi stezi v trpljenja polno dolino, da pomorem revnim prebivalcem?

Vsak izmed nas, človeških otrok iz solzne doline, mora priznati, da stoji, ali je že stal pred takim vprašanjem. Čisto malenkostni slučaj je povzročil, da si obstal pred razpotjem in nisi vedel ne kod ne kam. Ali si se sprl s prijateljem ali znancem, ali si zgubil vero v to, da dosežeš, kar si že dolgo želiš ali pa se ti je primerilo kaj drugega, zamotaneža v prvem hipu, a vendar tako malenkostnega, da ne pride sploh v poštev pri tako ogromnih potrebah človeškega rodu.

Človek pa je že tako proketo malenkostno sebičen, da takoj odloži puško v korožo in ne ve naprej, če se mu kaj malo neprijetnega primeri. Namesto, da bi se smejal malini izkušnjavici, ker mu dokazuje, da je vreden vpoštevavanja kot oseba, pa se razjezi, da se mu izkušnjava sploh nastavlja, češ, saj vendar vemo vsi, da jaz vsako skušnjava premagam, in samo iz tega vzroka omahuje, da bi sploh to skušnjava premagal, ali bi se od cele zadeve obrni na drugo pot. Ne za to, ker skušnjava ne more premagati, ampak iz kljubovanja in ker hoče, da bo ta skušnjava zadnja, obstane na križpoti in jo zavije ravno v nasprotno smer, kakor pa mu kaže splošnost in človeški blagor.

Malenkostno je in ni vredno opombe, če stori človek to pred kakšnim nezadovoljnim vprašanjem, ki nima nobenega opravlja z družbo, ali ki pač ne more vplivati na družabni razvoj. Za takega človeka, ki se obrne na stranpot v tem slučaju, se nihče ne zmeni, človek zgine in v nekaj dneh je slučaj pozabljen. Drugače je pa v važnih vprašanjih, ki vplivajo na družabni razvoj. Slučaji, od katerih je odvisen čisto drugačen potek družabnega življenja, niso malenkostni in zaslužijo torej pozornost vseh, ki v to družbo spadajo in skupno vplivajo drug na drugega. Če v takih slučajih kdo obstane pred razpotjem in se šele odločuje, ali bo zavil tja, kjer hodi slučajno njegov neprijatelj, ali, ki se ne ve odločiti prav, naj-li se še dalje poteza za cilje svojega hrepenenja, potem je dolžnost cele družbe, da mu odločno izrazi svoje misli in zahteve, katere je dolžen izpolniti on napram družbi. Staviti mu mora pogoje, ali se odloči hitro na pravo pot, ali na stranpot, kajti s tem odlašanjem družabnemu razvoju le škoduje, tudi če drugače ne kaže namena, družbi škodovati. Socializem je neizprosno v osebnih vprašanjih, socializem odklanja vako potezanje za individualnosti, socializem vse, kar je z njim v najmanjšem neskladu, potepa in uniči brez ozira na to, ali povzroči s tem komu bedo ali sramoto, ker se pač zaveda, da mu ni storil krivice. Zato socializem in socialistična družba ne poznata nikakih obzirov do posameznika.

čalo. Mi sami ne moremo obvladati tega števila. Toda usoda stvari bo rešila račun. Nekega dne pomrijo možje in ženske in otroci z njimi. Izginejo tudi možje, ki preživijo sramotno smrt vojakov. Izginejo kakor ogromni, zibajoči se temelji vojne, ki so ga sami izpodkopali. Iz sedanjega samo se učijo. Menijo, da bo sedanje prav tako dolgo trajalo kakor njihovo lastno življenje, in pravijo: »Naj pride za nami potop!« Nekega dne bo vsega vojevanja konec, ker ne bo nobenih bojevnikov več, da bi vojno vodili.

Kdor pravi: »Vedno bodo vojne!« ne ve, kaj pravi. Tak je samo obgrizen po splošni človeški bolezní kratkovidnosti. Meni, da je v posesti vse močivosti in uvidevnosti, in meni, da je istotako v posesti poštenosti. V resnici pa se baha z neotesano omejenostjo vseh pobijancev.

Boj neizobličnih praprvin se znova začne na izgoreli zemlji. Ljudje, ki so se še na zemlji nahajali, so se medsebojno pobili, ker je spadalo pobijanje k njihovi suženjski obrti. Pobili so se, ker so verovali vsi enake stvari in ker so si bili med seboj popolnoma enaki.

Pripravljajte se na vsedelavski zlet v Mariboru!

in obraniti naravnost kamenito srce na-
pram poedinca, ki si jih hoče izposoditi
za svoje osebnostne namene ali za dose-
go svojih osebnih ciljev, to pa tudi v slu-
čaju, da so ti cilji vzvišeni nad vsako
dvomljivo vrednostjo, tudi če nudijo dru-
žbi kakšen dobiček. Družba namreč, ki
si pridobi zasluge s pomočjo poedinca in
ki te zasluge asimilira s svojimi seda-
njimi zaslugami, ki hoče takorekoč obo-
gati na škodo posameznikov, ni sociali-
stična. Se manj pa je socialističen tisti,
ki svoje zasluge ponudi v porabo družbi
in zahteva za to svojo žrtev — plačilo.
Poedinec mora delati za družbo zastoj,
ker dela obenem tudi zase, če dela za
družbo in dolžnost vsakega poedinca je,
da se ne ustavi pred razpotjem, če je kaj
v neskladu z njegovimi mislimi in name-
ni. Bolje je pa, da se odstrani takoj, če
so ti njegovi nameni podli in jih goji za
to, da jih bo na škodo družbe izvedel.

Družba, ki ima take ljudi, ni sociali-
stična, pa četudi so tisti ljudje še za en-
krat nedolžni v pogledu na to, koliko bi
znali družbi škodovati.

Zato, sodrugi, odprite oči, izprašuj-
mo drug drugemu vest, odstranimo pod-
lost iz svojih vrst, ker je podlost tako
nasedljiva, da se sama nikakor ne izda,
dokler ne pride nje čas!

Razno.

Od kod dobiva šmok izvirne dopi-
se — ali: morala meščanske žurnalisti-
ke. — Slučajno smo našli v včerajšnjem
»Jutru« članek »Ognjeni potop v Sicili-
ji«. Precej pod naslovom nam je impo-
nirala opazka: I. Rim, 20. jun. To ne po-
meni namreč nič drugega, kakor da ima
»Jutro« v Rimu izvirnega poročevalca.
Izvirni poročevalci po tujih, velikih me-
stih pa so taka stvar, da ne more brez
malce zavisti in svetega spoštovanja mi-
mo njih ubožec kakor mi, ki nimamo za
seboj »ozadja«, iz katerega črpajo pri
poštenih žurnalih a la »Jutro« tkzvy.
»reputable fonde«. Tako smo brali v teh
mešanih občutkih dalje: glavna struja
(lave baš tedaj burhajočega ognjenika
Etna namreč) se vala s precejšnjo brzino
po zelo plodoviti dolini... število be-
guncev je naraslo že nad 50.000... kme-
tica je šla od trte do trte in poljubila
vsako, kakor da bi se poslavljala od
svojih otrok... papež je daroval 25.000
lir... Jezus, Marija, vidva se usmilita
nesrečnikov! Ognjeni potop! — Naen-
krat... Kakor da nas je strela udarila.
V zraku nam je čisto občutno zasmrde-
lo po ozonu. Ko smo se prebudili iz prve
omame, smo naglo stopili k predalom, v
katere shranjujemo že pregledane liste.
Z nervoznimi rokami smo začeli br-
skati med njimi, nato smo potegnili ene-
ga ven. Tržaška »Edinost«, v sredo 20.
jun. 1923! Čik v ustih nam je ugasnil,
potem smo brali — v »Edinosti!« — tam
dalje, kjer nas je v »Jutru« zadela stre-
la: Etna je največji ognjenik v Evropi.
Visok je 3313 m in ima obliko ogromne-
ga, ploščatega stožca... In tako dalje,
do konca. Dobesedno isto, samo tu pa
tam kakšen stavček v pravilnejši slo-
venščini nego v »Jutru«. Čudno, čudno:
»Jutrov« poročevalec dobi v »Rimu« i-
ste besede pod pero, isti trenutek, ko
jih piše urednik tržaške »Edinosti!« Zo-
pet smo začeli brskati med predali: »E-
dinost«, četrtek 21. jun. 1923. Faktično:
ne samo v drugem delu »izvirnega«
dopisa, ampak tudi v prvem se nahajajo
dobesedno isti stavki in odstavki ka-
kor med telegrami tržaške »Edinosti«
z dne 21. jun. In to v »Jutru« z dne 22.
jun. Tista o tisti kmetici, ki poljubljuje
trte, tista o papeževi kaplji 25.000 lir iz
morja njegovih (ljudski neumnosti) iz-
trganih milijard, še celo »ognjeni potop«.
»Jutrov« naslov, stoji dobesedno v te-
legramih »Edinosti!« Pri vsem ognju
nam je postalo mraz. Odprli smo Brock-
hausov leksikon (izdaja 1. 1894.) in smo
začeli po njem listati v nadi, da naleti-
mo med A in Z na kako razlago o takih
nenadoma pritiskajočih mrazovih. In
smo brali na 51. strani druge knjige,
dr drugega stolpca, pod »Ätna« razlago, ki
nam je spravila vso kri zopet v tek. In
smo poleg tega zvedeli, da je Etna naj-
višji ognjenik v Evropi, visok 3313 m
itd. itd., baš isto, kar so uganili pri »Ju-
tru« in »Edinosti«, samo nekoliko bolj
obširno in še zemljevid smo imeli zra-
ven radi ložjega pregleda, zemljevid,
ki ga je »Jutrov« »izvirni« poročevalec
v »Rimu« pozabil priložiti svojemu do-
pisu... In pri tem smo dobili svoje mi-
sli nazaj. Prva je bila: Tam dol se vrši
tragedija, kakor jih ni dosti v zgodovini
naravnih sil. Življenja in imetja izgublja

tisoče in tisoče ljudi, slovenski buržu-
ski šmok si pa na račun njihove nesreče
svoj kapital knje. In na račun tisoč be-
cev, ki verjamejo njegovim grobim sle-
parijam, med katerimi paradira tudi sle-
parija o »izvirni informacijski službi«. In
druga naša misel je bila ta: Lepo je biti
žurnalistika s posebnimi poročevalci,
ampak če bi imeli priliko zamenjati se
z »Jutrom« in pri tem bi nam postavili
kot pogoj, da moramo prevzeti tudi nje-
govo žurnalistično moralo, potem osta-
nemo rajši pri svojem ubožstvu brez »iz-
virnih« poročil in pri svojem... pošte-
nju. Nakar smo si zopet zapalili čik.

r Etna je prenehala z bruhanjem
in lava se že ohlaja. Prebivalstvo
obgorskih krajev se vrača v svoje do-
move, razrušene in napoln razrušene,
dobri ljudje iz Italije pa pošiljajo darila
za ponesrečence.

Celje.

c »Prava ljubezen« v mestnem
gledališču. (K petkovi predstavi). Brac-
cova »Prava ljubezen« je ena sama
skupina spletk od strani moža in žene,
dr drugega napram drugemu. Niso laži pri
obeh le v sili, temveč namenoma la-
žeta oba, da drug drugega prevarita
in prikleneta nase. Igra sama je na-
ravnost ženialni delec pisatelja, poln
buržujske zvitosti in propalosti; vendar
jo je obbarval pisatelj tudi z nekakšnim
idealizmom, ki se pa ne ve prav, je li
pravi ali samo navidezni idealizem. Kar
se tiče tehnike »Prave ljubezni«, je
dobra, nekaj čisto modernega, ki pa
radi svoje zvitosti in težko razumljivih
slučajev zgubi ves čas komedije. Glavni
vlogi sta našli v Bratini in Bukšekovi
izborna igralca, ki sla krilala neopo-
rečno in sta se znala res vživeti v
vlogi. Gotovo pa je, da je bil Bratina
v »Pravi ljubezni« slabše pogojen ka-
kor v »Ono«, kajti v komedijah on
splošno malce pretirava, tako v govoru
kakor v gestah. Organ njegov je
res nekaj lepega, dočim je Bukškova
včasih le utonila v nebrzdanem smehu
občinstva. Oba igralca se razume-
ta tudi na to, da ob izbruhu krohotu med
občinstvom nekaj hipov prenehata, da
na ta način omogočita vsacemu, da ju
sliši. Vidi se tudi, da nočeta pretrgati
gledalcu med proizvajanjem igre iluzij
in se zato ne priklanjata za vsakim
dejanjem pri odprtem zastoru. Deloma
je pa to tudi antipatija do slave od
strani občinstva. Prav je tako!

c Obratovodja pri Zlatarki je nekak-
šen hlapec, ki pa je vendar dobil vso
oblast v svoje roke. Zda? »gospodari
tam po svoje na prav nesramen način.
Delavec, ki mu ne ugaia, si mora kmalu
drugje iskati dela; kratkoma ga vrže
na cesto, četudi je dotičnitam sedel že
dve leti prej, predno je prišel ta krvos-
es na stolček. Gospod najbrže ne pozna
našega zakona o zaščiti delavstva, zato
je dolžnost zaupnikov, da mu ga po-
jasnijo. Sicer pa ni čudno, da se do-
gajajo v tej tovarni take lumparije, ko
smo videli prvega maja vse obratne
zaupnike pri Janiču (v gostini seveda),
v naših vrstah ni bilo nobenega. Saj
itak vemo, kam pes taco moli. Mezdno
gibanje je tudi tako na tihem izginilo,
da ne ve o njem ne strokovni tajnik,
ne centrala, temveč le slabo plačani
delavci vedo kako sta vse skupaj
g. Pacchiaffo in dotični zastopnik kar
pod klobukom naredila za sramotnih
10%. Delavci, zavedajte se svoje dru-
žabne dolžnosti, organizirajte se vsi,
da boste vi druge lahko metali na
cesto, in to take, ki ne spadajo v našo
blaženo Jugoslavijo. Toliko za danes,
drugo še sledi.

Ljubljana.

I Predsednik »Sloge« naznanja,
da je bilanca s poslovnimi knjigami na
ogled v njegovem stanovanju v Ljub-
ljani, Valvazorjev trg št. 1 vsak četrtek
od pol 11. do pol 12.

Vestnik »Svobode«.

v Odbor »Svobode« v Celju na-
znanja, da smo dobili zletne izkaznice,
katere dobi vsak tam, kjer jih je
naročil. Obenem smo dobili tudi na-
kaznice za kosilo. Kdor bo hotel ko-
siti v Mariboru, naj se istotako pri-
glasi pri onih zaupnikih, ki so vpiso-
vali zletnike. Nakaznica za kosilo stane
15 Din. Čas priglasitve je še samo
do nedelje, ker potem moramo takoj
vse poslati centrali »Svobode« v
Ljubljano. Predsednik.

Mladini v pozdrav.

Piaz se je utrgal na hribu
in drvi z neznansko brzino
v dolino.
Gorje, kdor stojiš pod njim!
Glej, tam na strmem klancu
sameva mala kočica.
vsa v rdečo preprogo ogrnjena.
Ti, ki stojiš sam tu in v strahu,
da te podere plaz,
obrti tja svoje oči
in polati, da se rešiš v objemu
rdeče kočice!
Kočica ima smehljajoča okenca,
kočica te pozdravlja,
kočica ti ponuja objem
in rešitev pred plazom
iz hriba.

ZARKO ARNŠEK.

v Vsi starši, ki ljubite svojo
deco in ji želite boljše življenje, ka-
kor ga imate vi, pridite danes ob
14. k Jugoslovanu na člansko zboro-
vanje »Svobode« — Celje, prigrasite
se k Svobodi kot člani, da boste sami
nadzorovali vzgojo svoje dece v so-
cialističnem duhu in morali. Ne tožite,
da bodo otroci potem v šoli slabi, če
se bodo bavili z drugimi stvarmi, ta
strah je čisto nepotreben, ker nobeden
otrok tega ne bo zlorabljal v ta namen,
da bi za to skrnil svoj slab napredek
v šoli. V šoli se otrok nauči dobro
pisati, brati in računati, moralno ga
pa današnje šole pokvarjajo, zato ga
bo rešila le socialistična vzgoja pri
Svobodi v lastni mladinski sekciji.

Rešite svojo deco!

v Možje in fantje! V okviru soc.
kult. org. »Svobode« v Celju se bo
ustanovil tudi odsek delavskih redi-
teljev (podobna organizacija, kakor so
skavti). Najbolj krepki možje, tisti, ki
čutijo v sebi silo za največjo požrtvo-
valnost v organizirani pomoči svojemu
bližnjemu, naj se prigrasijo v »Napreje-
vem« uredništvu pri obeh sodrugih, ki
sprejemata prijave za delavsko telo-
vadno enoto. (V Ljubljani se je usta-
novila posebna organizacija del. red.
»udarnikov«. Mi menimo, da je tako
cepljenje naših moči čisto nepotrebno,
ker se pod okriljem »Svobode« taki
odseki lahko nemoteno razvijajo. Sploh,
če bi se vsi člani »Svobode« zavedali,
kaj imajo vsega v tej zvezi in da jim
ni treba drugega nego izvrševati svojo
dolžnost, udeleževati se kolikor mogoče
vsega »Svobodnega« dela, vsaj tistega,
ki je za vse dostopno, potem bi na-
mesto imena »Svobode«, ki ga po ve-
čini prepovršno jemljemo, ne bilo
treba novih imen »Društvo delavskih
rediteljev« ali »Socialističnih skavtov«
ali karkoli podobnega. Vprašanje je se-
veda to, če ne polagajo »udarniki«
važnost svojega dela vse drugam nego
v pravo smer: v uniformo in v vo-
jaške vaje. V tem slučaju je še bolj
potrebno, da si vzgoji »Svoboda« pravih
delavskih rediteljev. Op. ur.)

v Delegate za konferenco DTE
pozivljamo, da pridejo v Maribor 30. jun.
s tistim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane
ob 8. zjutraj in pride v Maribor nekaj
čez poldne.

Vsedelavski zlet.

Vse, ki se nameravajo udeležiti
zleta, opozarjamo, da je zadnji čas za
prijavo do 25. tm. Sprejema jih cen-
tralno tajništvo »Svobode« v Ljubljani.
Izkaznica za polovično vožnjo po ju-
žni železnici stane 6 Din in velja ob-
enem za vse prirreditve za časa zleta
v Mariboru. Obenem z zletno izkaz-
nico naj vsak naroči tudi izkaznico za
obed. Ta stane 15 Din. Denar za to
izkaznico je treba vpslati vnaprej.

Vsak udeleženec kupi pri vstopni
postaji pri blagajni celo enosmerno
vožno karto in da tam zletno izkaznico
in vožno karto žigosati z mokrim po-
stajnim dnevnim žigom. Tako žigosana
vozna karta velja v zvezi z izkaznico
tudi za povratno vožnjo. Vožno karto
je plačati na kolodvoru posebej. Pre-
kinjenje vožnje ni dopustno. Vstopnica
velja od 30. junija do 2. julija tl.

Obenem pozivljamo vse pevce, da
se najkasneje javijo do sobote 23. tm.
Vsi telovadni odseki »Svobode« naj
takoj prijavijo število telovadcev in
vrste orodja, na katerem bodo nasto-
pili. Tudi naj javijo centrali »Svobo-
de« imena dveh delegatov in pošljejo
predloge glede telovadbe.

Zborovanje se vrši 30. junija ob
14. (2. pop.) v Ljudskem domu, Mari-
bor, Ruška cesta št. 5.

STARISEM V VEDNOST.

(Opozorilo staršem, ki imajo svoje
otroke v grafični obrti, da se izučijo
za črkostavce, tisk. strojnike, litografe,
knjigoveze in temu slično.)

Oba podpisana Saveza tem potom
ponovno opozarjata vse starše, ki
imajo svoje otroke v katerikoli stroki
grafične obrti (črkostavci, tisk. strojniki,
litografi, knjigovezi in temu slično), da
njih otroci po dovršeni učni dobi lahko
dobijo službo le v slučaju, če so se
izučili v tarifiranem podjetju.

Če se izuče v netafiranem pod-
jetju, to je v podjetju, ki se ne drži
»Tarife za rad u grafičkim poduzećima
Jugoslavije«, ne bodo pod nobenim
pogojem sprejeti za člane Saveza Gra-
fičkih Radnika-ca Jugoslavije, a kot
nečlane omenjenega Saveza jih po
določbah »Tarifne Zajednice«, ki štiti
obojestranske interese, ne sme spre-
jeti nobena tiskarna, litografija ali
knjigovoznica v delo. Potemtakem se
čas, ki ga sedaj trošijo z učenjem v
netafiranem podjetju, troši brez vsake
koristi, ker se v tem oziru ne bodo
delale nobene izjeme. Zato naj vsi
starši, ki so dali svoje otroke v taka
podjetja, te v svojem lastnem interesu
iz teh podjetij vzamejo in jih dajo v
kako drugo obrt ali v kako drugo ta-
rifirano grafično podjetje, ki ima pra-
vico izučevati vajence. Vsa obvestila,
katero podjetje je tarifirano in katero
ni, dajeta oba podpisana Saveza in
starši se pozivajo, da se v interesu
boljše hodočnosti svojih otrok infor-
mirajo, katero podjetje je tarifirano ali
ne. Opozarjamo, da se je gornji za-
ključek začel že z vso strogostjo iz-
vajati.

Za Savez Grafičkih Radnika-ca
Jugoslavije:

Predsednik: Vilim Bukšeg s. r.
Sekretar: Bogoslav K. Jošt s. r.

Za Savez Udruženja Grafičkih Poduzeća
Jugoslavije:

Predsednik: Luka Zubčić s. r.
Sekretar: Vinko Jurković s. r.

Proletarski starši!

Če hočete, da bodo vaši otroci
živeli isto življenje, kakor ga vodite
vi danes; če hočete, da bodo živeli še
hujše življenje; če hočete, da se bo
kapitalizem okoristil z dedščino pro-
letstva, ki jim ga dajete že rojstvu
kot popotnico v življenje: s telesno
degeneracijo in duševno nerazvitostjo,
ker ste vi sami bolni, da bi jih rodili
zdrave, in ker ste po celodnevem
tlakovanju sami preveč ubiti, da bi
jim bili zmožni nuditi kaj več moralne
vzgoje, nego jim jo nudi buržuazija;
če hočete, da se bo kapitalizem oko-
ristil z njihovo zaostalostjo in neod-
pornostjo za še večje izkoriščanje; če
hočete, da vam otroci zrastejo kakor
skrivljena, bolna drevesa, na katera
bo obesil kapitalistični rabelj vse vaše
sedanje nade v boljšo bodočnost: po-
tem prepuščajte vzgojo svojih otrok
prav kakor doslej še nadalje meščan-
ski šoli, meščanskemu »izobraževal-
nemu« društvu (najbolje farovškim
Marijinim kongregacijam) in meščan-
ski telovadnici. Če hočete, da bo po-
kora vaših otrok za vaše grehe čim
popolnejša, grešite dalje! Našemu kli-
cu, da jih prepustite v vzgojo prole-
tarski organizaciji, ko jih vi nimate
časa vzgojevati v bojovnike, ki bi na-
daljevali in dokončali vaše delo, temu
klicu vam ni treba slediti. In vse pojde
tako, kakor želi vaša neuvidevnost.
Pripravljalni odbor DTE v Celju.

v Občni zbor ljubljanske po-
družnice »Svobode« bo v torek 10.
julija tl. v mestni posvetovalnici na
magistratu v Ljubljani. Vsem sodru-
gom iz Ljubljane je udeležba dolžnost.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ).
Odgovorni urednik: Alojz Leskošek.
Tisk Zvezne tiskarne v Celju.

BOLEČINE? V obrazu? V udih? Pos-
kusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se bo-
dete čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega
telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in
negovanje ust! Veliko močnejši in boljši
kakor francosko žganje terže čez 25 let pri-
ljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvoj-
nate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev;
36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic 208
dinarjev s 5% doplatka razpošilja lekarnar
EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA
Elzatrg št. 252 Hrvatsko.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Tedaj se je spomnil svoje lastne nesreče in vprašal za podrobnosti o torpediranem transportu. Izvedel je, da je več kot sto ljudi izgubilo življenje. Postrežnica mu je prinesla tiskan seznam ponesrečenec, med katerimi je bilo tudi več žensk. France je čital in našel med drugimi tudi ime Mike Angonija — njegovega prijatelja strigalice, člana organizacije I. W. W., z daljnega Zapada. Potem Peter Toms — mornar iz Kornvela, ki je bil ušel sedmim submarinskim napadom, podlegel pa je osmemu! France je dalje čital, da je bila nemška podmornica, ki je potopila transport, pokončana z bombami pod vodo in morje je razneslo njene razvaline na vse strani. In čudno, kakor je bilo strašno, France, pacifist in socialist, je bil vesel te novice! Niti za trenutek ni pomislil, da je bil v podvodni ladji morda kak nemški sodrug, reven, zaslužjen in nesrečen internacionalist, kakor je on! France je hotel, da se enkrat in za vsako ceno pokonča zahrbtni pomorski teror — in radi tega je bil zadovoljen!

Postrežnica s svojimi lepimi zlatorjavimi lasmi se je zanimala za svojega ameriškega pacienta in se pogovarjala z njim, kadar je imela priliko. Kmalu je izvedela vse o nesrečni Elizi Betusarjevi in otroci, ki so bili razstreljeni na kosce pri eksploziji. France ji je tudi povedal, da je socialist in to je povečalo njeno radovednost. Izpraševala ga je o socializmu in Kremen je navdušeno predaval o nadvrednosti in izlival svoj srd nad kapitalisti in drugimi nekoristnimi postopači. Zlatolaska je bila videti vznemirjena. Ali ni njegova sodba o vladajočih nekoliko prehuda? Saj so tudi med kapitalisti ljudje, ki si žele boljšega socialnega sistema kakor on. Mladenka je naglašala zlog »pi« v besedi kapitalisti in France se je nekaj časa čudil njeni govorici. Zagotavljal ga je tudi, če se nikdar več ne vrne predvojna mezdna »estvica« in on jo je moral vprašati, kaj misli s tem. Ni je pa vprašal kaj pomeni njena beseda »tart«, kajti stvar je ležala pred njim na krožniku: okusna močnata jed z rdečimi jagodami.

France je bil končno na jasnem, da se nahaja v angleškem pristanišču in postrežnica je bila Angležinja. Če bi bil France

TISROVINE

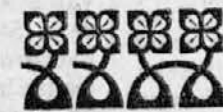
za urade, trgovino, denarne zavode, društva itd. Knjige, časopise, reklame, očitke ter sploh vsa, v tiskarsko stroko spadajoča dela, izvršuje točno in lično

ZVEZNA

TISKARNA

V CELJU

STROSSMAYER. ULICA
ŠT. 1. TELEFON ŠT. 65

Berite večkrat

„VESTNIK SVOBODE“

Opozarjamo!

njuden, bi se bil lahko spomnil, da imajo Angleži navlake grofov, vojvod in lordov, na katere so sentimentalno navezani. Ampak naš socialist ni poznal te čednosti; njegova navada je bila, da je hitro obsodil vse, kar se ni strinjalo z njegovimi principi. Kakor hitro je torej vedel, kje je, je takoj poučil svojega belega angelja, kaj misli o aristokraciji. Dejal je, da sovraži aristokrate starega sveta iz dna svoje duše in najraje bi vse od prvega do zadnjega pokrtačil s površja zemlje. Zastonj je beli angel rotal Kremena, da so tudi med plemstvom dobri ljudje, oziroma vsaj mislijo dobro — France jih je kratkomalo obsodil za tolpo parazitov in sleparjev, katere je treba pognati s sveta čimprej, tem boljše.

»Glav jim ne bi odsekali, ali bi?« je zaihtela postrežnica »na vsak način jim je treba dati priliko za poboljšanje.«

»Seveda« je odgovoril France, »ne rečem, da je treba vse obglaviti; toda moje mnenje je, da morajo vsi na delo, knezi, aristokratje in vsi.«

Postrežnica je odšla z Francetovo posteljno posodo. Ko se je oddaljila, je mož v sosednji postelji, pomorščak z ameriškega rušilca, ki je imel obvezano glavo, da je izgledal ko Hindu, obrnil trudne oči proti Kremenu in bevsknil: »Čuj ti, cepce, nehaj s takim govorjenjem!«

»Kaj?« je zarežal France, misleč, da zopet govori z militaristom.

»Pazi, kaj klepečeš, budalo! Čez lorde zabavljaš, ne veš pa, da je mladenka, ki ti streže, hči aristokrata, plenenitašinja.«

»Lažeš!«

»Zakaj bi lagal? Njen oče je grof v Skyeterrieru ali kako se že zove vražje mesto.«

»Ne vleci me!« ga zavrne France jezno. V armadi se je naučil, da ni zaupati nobenemu vojaku, ker nikdar ni vedel, kdaj vojaki govorijo resno in kdaj se šalijo.

»Ali ti je povedala svoje ime?« vpraša pomorščak.

»Da; rekla je, da je miss Clendenning.«

»Dobro. Vprašaj jo, če ni častna Beatrica Clendenning, in slišal boš, kaj ti odgovori.«

(Dalje prih.)

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvo naznanjam, da sem otvoril

modno in manufakturno trgovino

v Celju, Aleksandrova ulica šte. 4.

Cene zmerne!

Postrežba točna!

Priporoča se za obilen obisk

Jože Zabukošek.

!! Pridobivajte »Napreju« naročnikov !!

Kupimo

vsako množino
starega svinca
Puškarna v Kranju.

Veliko tovarniško podjetje v Sremlu
išče za svoj kamnolom spretnega,
neoženjenega

rudarskega nastojatelja
(Steiger),

kateri je več v rudarskem mer-
ništvu in zmožen izvršiti samostalno
razmejitevne posle.

Ponudbe pod »Srem« na upravo
lista.

Priporoča se

brivnica Matije Bokovčana
Celje — Kralja Petra c. 27.

Iščem stalno službo kot
kemični laborant

ali kot paznik. Star 30 let, sa-
mec, pošten, kar lahko spričevala do-
kažejo, več let prakse v kemičnem
laboratoriju. Zmožem več jezikov in
pisave. Ponudbe na upravo »Napreja«
pod »Poštenost«.

Ženske,

ki so modre, se ne boje več, temveč se
obvarujejo z mojim mnogokrat preizkušenim
obvarovalnim aparatom.

V posebnih slučajih
zahtevajo žene takoj moje vedno zanesljivo
učinkojoče, popolnoma neškodljivo
specielno sredstvo.

Vprašajte pod Dr. 5. Priložite znesek za
znamko za odgovor. — Pošiljka se vrši
strogo diskretno po

El. Bock, Wien VI, Gumpendorferstr. 109/14.

Priporočam svojo gostilno

Konrad Čeček Gaberje

(nasproti vojašnice.)

Lep vrt.

Zmerne cene!

Točna postrežba!

Priporoča se
pekarna Ignac Kohne
Gaberje.

Širite proletarski tisk!

Gostilna pri »Jugoslovani«

v Gaberjih
se priporoča.

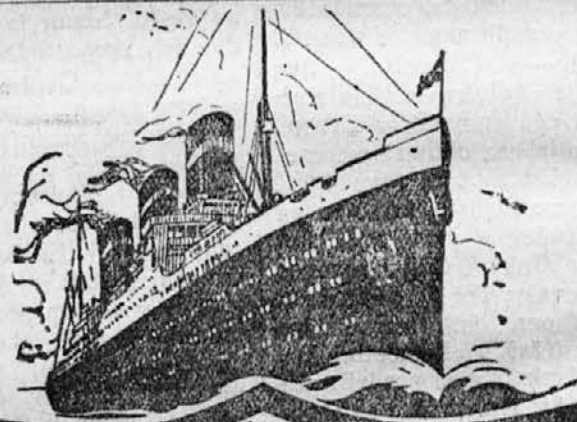
VERČKOVNIK.

Dovoljujem si vljudno naznaniti, da sem otvoril v Celju,
Cankarjeva ulica št. 2 dne 20. junija 1923

novo lekarno.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Ph. Mr. Fedor Gradišnik.

Parnik

„LEVIATHAN“

Najmodernejši, največji in najluksurijoznejši oceanski parnik.
Najvišje zmožnosti iznajdljivosti, znanosti in moči kapitala so
vtelesene v izdelavi tega divnega parnika. Neprimerljiva udobnost
v vseh razredih.

Prva vožnja v New York 17. julija 1923,
potem 7. avg., 28. avg. 18. sept. 8. okt. 29. okt. itd., vsake tri tedne
v terek od Southampton-Cherbourg. — Podrobna pojasnila potom
spodaj navedenih naslovov.

BREMEN - NEW YORK

Direktna zveza s krasnimi ameriškimimi vladnimi parniki. Neprekos-
ljivi po udobnosti, čistosti in izborni oskrbi. Hitre in varne ladje.
»George Washington« »President Fillmore« »President Harding«
»President Roosevelt« »America« »President Arthur«

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 216.
Ugodna prilika za prevažanje blaga.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: Beograd, Palata
Beogradske Zadrage, podružnica v Ljubljani: Za-
družna Zveza, Ljubljana.